

sygn. akt III RC 133/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 sierpnia 2014 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w następującym składzie:

Przewodniczący SSR Marzena Studzińska

Protokolant Karina Kostyra

po rozpoznaniu w dniu 11 sierpnia 2014 roku w Kłodzku

na rozprawie sprawy

z powództwa J. M.

przeciwko H. M. (1)

o alimenty

I. oddała powództwo,

II. nie obciąża powoda J. M. kosztami procesu.

UZASADNIENIE

Powód J. M. wniósł o zasądzenie alimentów od pozwanych G. M. i H. M. (1) w łącznej kwocie po 3.000 zł miesięcznie. Ponadto powód wniósł o zabezpieczenie powództwa poprzez nakazanie pozwanym łożenia na jego rzecz kwoty po 1.500 zł miesięcznie przez czas trwania niniejszego postępowania. W uzasadnieniu podał, że pozwany H. M. (2) jest jego ojcem, a pozwana G. M. jego macochą. Ponadto wskazał, że nie pracuje oraz, że jest zarejestrowany jako bezrobotny. Powód podał także, iż jest żonaty i ma na trzy córki. J. M. podniósł, że uzyskiwany przez niego i jego małżonkę dochód nie starcza na zaspokojenie podstawowych potrzeb pięcioosobowej rodziny.

Pismem z 11 marca 2014 roku powód sprecyzował żądanie pozwu w ten sposób, że wniósł o zasądzenie alimentów od H. M. (1) w kwocie po 3.000 zł miesięcznie. Ponadto cofnął pozew w części dotyczącej zasądzenia alimentów od G. M. /k. 22/.

Postanowieniem z 19 marca 2014 roku Sąd Rejonowy w Kłodzku umorzył postępowanie w części dotyczącej żądania powoda J. M. zasądzenia alimentów od pozwanej G. M. /k.26/.

Nadto zarządzeniem z 19 marca 2014 roku wrócono wniosek powoda w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia /k. 25/.

W odpowiedzi na pozew z 14 kwietnia 2014 roku pozwany H. M. (1) wniósł o oddalenie powództwa. Pozwany podniósł, że powód jest 48-letnim, zdrowym oraz sprawnym mężczyzną i wobec tego powinien podjąć zatrudnienie i pokrywać koszty utrzymania swojego oraz swojej rodziny. Pozwany zarzucił, że jeżeli powód nie chce tego uczynić, to na jego utrzymanie winna łożyć jego żona, bowiem zwarcie małżeństwa zmienia kolejność obowiązku alimentacyjnego. Nadto pozwany wskazał, że ma na utrzymaniu żonę G. M. i płaci alimenty w kwocie po 500 zł na rzecz byłej żony, a zarazem matki powoda – E. M. /k. 30-31/.

Wnioskiem z 13 czerwca 2014 roku powód ponownie wniósł o udzielenie zabezpieczenia poprzez zobowiązanie pozwanego do uiszczania alimentów w kwocie po 1500 zł miesięcznie przez czas trwania procesu. W uzasadnieniu podniósł, że posiada zaległości w opłatach za mieszkanie, media, a ponadto inne zobowiązania. Wskazał, że przyznanie zabezpieczenia pozwoli mu w pewnym stopniu zahamować narastanie kwot, o których mowa powyżej /k. 116-117/.

Postanowieniem z 2 lipca 2014 roku Sąd Rejonowy w Kłodzku oddalił powyżej opisany wniosek powoda /k. 121, uzasadnienie 131,132/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód J. M. jest synem E. M. i pozwanego H. M. (1).

/ **dowód:** odpis zupełny aktu urodzenia powoda, k. 23/

Powód jest zarejestrowany jako bezrobotny i otrzymuje z tego tytułu zasiłek w kwocie po 673,25 zł netto miesięcznie. W okresie od 30 października 2013 roku do 30 grudnia 2013 roku J. M. otrzymywał zasiłek w kwocie po 844,44 zł netto miesięcznie, a w okresie od 1 stycznia 2014 roku do 31 stycznia 2014 roku w kwocie po 859,55 zł netto miesięcznie.

Powód odbywa kurs organizowany przez Powiatowy Urząd Pracy w K. mający na celu nabycie przez niego uprawnień do wykonywania zawodu tapicera.

J. M. z zawodu jest technikiem hodowcą.

W okresie od 2 stycznia 1997 roku do 30 czerwca 2013 roku powód był zatrudniony w firmie pozwanego (...) jako specjalista ds. obsługi klienta i zarabiał od ok. 2.300 zł do ok. 2.700 złotych netto miesięcznie. Powód został zwolniony z pracy z powodu likwidacji stanowiska pracy. Nadto w latach 1999 – 2000 powód pracował jako broker ubezpieczeniowy.

Powód nie podejmuje żadnych prac dorywczych. W okresie od 30 października 2013 roku do chwili obecnej złożył on jedynie trzy podania o pracę: pierwsze do firmy, która poszukiwała pracownika do pracy poza granicami kraju, drugie do firmy pozwanego, a trzecie na stanowisko pracownika obsługi biura.

J. M. choruje na nadciśnienie i kręgosłup. Leczy się u lekarza rodzinnego. Powód nie posiada orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

J. M. jest żonaty. Żona powoda A. M. zatrudniona jest na stanowisku nauczyciela i otrzymuje z tego tytułu wynagrodzenie w kwocie po 3025 zł netto (4246 zł brutto) miesięcznie. Do czerwca 2014 roku pracowała również w świetlicy socjoterapeutycznej, w której w okresie od 1 stycznia 2014 roku do 31 maja 2014 roku otrzymała wynagrodzenie z tytułu umowy zlecenia w kwocie 1.960 złotych brutto.

Powód mieszka wraz z żoną A. M. i córkami N. M. w wieku 20 lat, M. M. w wieku 14 lat oraz K. M. w wieku 12 lat w należącym do niego mieszkaniu. Na miesięczny koszt utrzymania mieszkania zajmowanego przez jego rodzinę powoda składają się następujące wydatki: 180 zł - opłaty eksploatacyjne i fundusz remontowy, około 500 zł (a w sezonie zimowym około 1000 zł) – rachunek za energię elektryczną, 260 zł – rachunek za wodę, 36 zł – rachunek za gaz. Mieszkanie należące do powoda jest ogrzewane elektrycznie, a ponadto woda jest również podgrzewana elektrycznie. Powód posiada zaległości z tytułu nieopłacania rachunków za media oraz rachunków za telefony.

Pełnoletnia córka powoda N. M. jest studentką pierwszego roku studiów stacjonarnych na Politechnice (...) na Wydziale (...) Utrzymuje się ona z pieniędzy otrzymywanych od rodziców (w kwocie po 500 zł miesięcznie) oraz stypendium socjalnego (w kwocie po 600 złotych miesięcznie).

Powód wraz z żoną spłacają dwa kredyty: w kwocie 150.000 zł oraz w kwocie około 30.000 złotych. Pierwszy kredyt został zaciągnięty na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań finansowych oraz na utrzymanie rodziny. Drugi kredyt powód zaciągnął w 1997 roku na remont mieszkania.

J. M. nie korzysta z pomocy finansowej Ośrodka Pomocy (...) w K., ponieważ nie spełnia kryterium dochodowego do przyznania tej pomocy.

Powodowi i jego rodzinie pomagają rodzice A. M., którzy pokrywają część rachunków związanych z utrzymaniem mieszkania oraz matka powoda E. M., która dokonuje zakupów artykułów spożywczych na ich rzecz.

Matka powoda utrzymuje się z emerytury w kwocie po 1670 złotych miesięcznie. Ponadto otrzymuje ona alimenty od byłego męża – pozwanego H. M. (1) w kwocie po 500 złotych miesięcznie.

Powód w 2007 roku bądź 2008 roku otrzymał od pozwanego kwotę 8.800 zł, którą przeznaczył na zakup samochodu. W 2009 roku pozwany kupił powodowi samochód marki O. (...) za kwotę 25.000 złotych.

Od końca czerwca 2013 roku powód nie utrzymuje kontaktu z pozwanym.

/dowód: przesłuchanie stron – zeznania powoda k.119-120, zeznania świadka A. M. k. 112v-113; zaświadczenia PUP w K. z 20 lutego 2014 roku, 11 marca 2014 roku i 2 czerwca 2014 roku k. 7, 24, 90-91; deklaracja bezrobotnego z 13 maja 2014 roku wraz z załącznikiem k.47-48; rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem, k. 4; świadectwo pracy z 1 października 2013 roku, k. 6; zaświadczenia Gimnazjum nr (...) w K. z 6 czerwca 2014 roku wraz z załącznikami i zaświadczenie o dochodach z 5 czerwca 2014 roku k.92-96; oferta pracy z 4 lutego 2014 r., k. 49; pismo (...) w K. z 2 stycznia 2014 roku, faktury VAT z 22 stycznia 2014 roku, 24 stycznia 2014 roku, 17 grudnia 2013 roku i 3 lutego 2014 roku, wezwania do zapłaty z 7 stycznia 2014 roku k.11-16; potwierdzenie przelewu z 19 lutego 2014 roku k.17; decyzja Politechniki (...) z 28 marca 2014 roku, k. 97; zaświadczenie Politechniki (...) z 19 listopada 2013 roku, k. 8; wezwania do zapłaty z 28 maja 2014 roku i 13 maja 2014 roku oraz pismo Zakładu Administracji (...) w K. z 6 maja 2014 roku wraz z załącznikami, k.98,99,101,103-106; pismo Banku (...) SA z 21 maja 2014 roku wraz z załącznikiem, k.100; pismo (...) SA z 14 kwietnia 2014 roku, k.102; pismo Telefonii (...) z siedzibą we W. z 28 maja 2014 roku, k.107/

Pozwany H. M. (1) prowadzi działalność gospodarczą (...), tj. stację diagnostyczną. Pozwany zatrudnia 6 pracowników, którzy zarabiają po około 2600 złotych netto miesięcznie - w zależności od pory roku. Pozwany ponosi stałe wydatki związane z opłacaniem składek ZUS pracowników, podatku dochodowego, z utrzymaniem budynków, a także opłacaniem homologacji maszyn i urządzeń, ich napraw.

Pozwany z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w 2013 roku uzyskał dochód w wysokości 364.130,80 zł. Pozwany posiada środki finansowe zdeponowane na rachunkach bankowych (...), lokacie w odpowiednio w kwotach: 113.388,23 zł, 71.601,60 zł i 747.914,94 zł. Na koncie firmowym powoda zdeponowana jest kwota 152.774,72 zł.

Poza dochodem z działalności gospodarczej pozwany otrzymuje emeryturę w kwocie po 2.267,97 zł miesięcznie.

H. M. (1) pozostaje w związku małżeńskim z G. M.. Żona pozwanego nie pracuje, pozostaje na utrzymaniu męża.

Pozwany zamieszkuje z żoną w domu należącym do G. M..

Pozwany jest właścicielem samochodu dostawczego M. (...) rok produkcji 2004. Jest także współwłaścicielem (wspólnie z byłą żoną E. M.) nieruchomości, w których prowadzi działalność gospodarczą. Przed Sądem Rejonowym w Kłodzku toczy się sprawa o podział majątku dorobkowego pomiędzy pozwanym, a jego byłą żoną E. M..

H. M. (1) jest zobowiązany alimentacyjnie wobec byłej żony – E. M., na rzecz której łoży alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie.

W kwietniu 2014 roku u pozwanego zdiagnozowano chorobę Alzheimera. Ma on także problemy urologiczne. H. M. (1) choruje także na cukrzycę.

/dowód: zeznania świadka G. M., k.112v-113; deklaracja PIT-36L za 2013 rok, k. 52-53; pismo Urzędu Skarbowego w K. z 6 czerwca 2014 roku oraz zaświadczenie (...) Oddział w W. Inspektorat w K. z 6 czerwca 2014 roku, k.86,87; karta informacyjna leczenia szpitalnego z 18 kwietnia 2014 roku, k.108-110; wyciągi z rachunków bankowych pozwanego, k.134-136./

Powiatowy Urząd Pracy w K. w okresie od 1 listopada 2013 roku do 13 maja 2014 roku dysponował 73 ofertami pracy dla osób z wykształceniem średnim oraz 64 ofertami dla osób bez kwalifikacji zawodowych, za wynagrodzeniem od 1.600 zł brutto miesięcznie do 4.000 zł brutto miesięcznie.

/ dowód : pismo Powiatowego Urzędu Pracy w K. z 13 maja 2014 roku z załącznikami, k. 59-68/

Sąd zważył co następuje:

Z treści art. 128 krio wynika, że obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Krewnych w tym samym stopniu obciąża obowiązek alimentacyjny w częściach odpowiadających ich możliwościom zarobkowym i majątkowym (art. 129 § 2 krio).

W przedmiotowej sprawie bezspornym jest, iż powód J. M. jest synem pozwanego H. M. (1). Nie ulega także wątpliwości, że powód pozostaje w związku małżeńskim z A. M.. Zatem w pierwszej kolejności obowiązek alimentowania powoda spoczywa na jego żonie A. M.. Zdaniem Sądu A. M. obowiązek ten wykonuje w sposób prawidłowy, a mianowicie pracuje, a uzyskiwane z tego tytułu dochody przeznaczają na zaspokojenie potrzeb swojej rodziny (w tym powoda).

W dalszej kolejności zobowiązanymi do alimentacji powoda są jego rodzice.

Art. 133 § 1 krio stanowi, że rodzice są obowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba, że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Poza powyższym wypadkiem uprawniony do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku (art. 133 § 2 krio). Zgodnie natomiast z art. 135 § 1 krio zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego

Do rozważenia pozostaje więc ustalenie, czy w przypadku powoda można mówić o spełnieniu przesłanki z art. 133 § 2 krio. Niedostatek występuje wtedy gdy uprawniony nie może w pełni własnymi siłami z własnych środków zaspokoić swych usprawiedliwionych potrzeb. Podkreślenia wymaga także, iż zaspokojenie potrzeb każdego człowieka powinno nastąpić przede wszystkim z jego własnych środków. Za znajdujące się zatem w niedostatku należy uznać osoby, które nie mogą własnymi siłami zaspokoić usprawiedliwionych potrzeb, nie posiadają własnych środków w postaci wynagrodzenia za pracę ani też innych dochodów (uzasadnienie tezy III uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16.12.1987 r., III CZP 91/86 OSN CP (...)).

W przedmiotowej sprawie powód nie pracuje, nie podejmuje również żadnych prac dorywczych. J. M. jest zarejestrowany jako bezrobotny i otrzymuje z tego tytułu zasiłek w kwocie 673,25 zł miesięcznie. Natomiast żona powoda A. M. jest zatrudniona na stanowisku nauczyciela i otrzymuje wynagrodzenie w kwocie po 3025 zł netto miesięcznie. Powód i jego żona posiadają na utrzymaniu trzy córki. Spłacają także dwa kredyty.

Zdaniem Sądu nie stoi na przeszkodzie, aby powód podjął pracę zarobkową i partycypował w większym stopniu w zaspokajaniu potrzeb swojej rodziny (w taki sposób postępował do końca czerwca 2013 roku – a mianowicie pracował zawodowo, opłacał rachunki związane z utrzymanie mieszkania i spłacał zaciągnięte kredyty). J. M. jest bowiem zdrowy (nie posiada orzeczenia o niepełnosprawności) oraz posiada kilka zawodów (wyuczony - technik

hodowca oraz wykonywane - specjalista do spraw obsługi klienta, broker ubezpieczeniowy, a ponadto w najbliższym czasie nabędzie kwalifikacje do wykonywania zawodu tapicera) i nic nie stoi na przeszkodzie, by je wykonywał. W okresie ostatnich sześciu miesięcy w Powiatowy Urząd Pracy w K. dysponował kilkudziesięcioma ofertami pracy dla osób z wykształceniem średnim oraz dla osób bez kwalifikacji zawodowych, za wynagrodzeniem od 1.600 zł brutto miesięcznie do 4.000 zł brutto miesięcznie.

Fakt, że w chwili obecnej powód pozostaje bez zatrudnienia i otrzymuje jedynie zasiłek dla bezrobotnych nie ma wpływu na ustalenie jego możliwości zarobkowych. Sąd wziął bowiem pod uwagę zasadę, że sytuacja materialna strony procesu nie zależy od faktycznych dochodów, ale od jej możliwości zarobkowych i majątkowych. Chodzi więc nie o rzeczywiście uzyskiwane zarobki lub dochody, lecz o takie, jakie powód uzyskiwałby, gdyby dołożył należytej staranności i przestrzegał zasad prawidłowej gospodarki. Na marginesie dodać należy, iż powód od dnia utraty pracy, tj. 30 czerwca 2013 roku złożył jedynie trzy podania o pracę. Powyżej opisane postępowanie J. M. należy uznać za nieracjonalne. Ponadto doprowadziło ono do powstania zaległości w opłacaniu rachunków związanych z utrzymaniem mieszkania zajmowanego przez rodzinę powoda oraz w spłacie kredytów.

W oparciu o powyższe Sąd uznał, że powód może uzyskać miesięczny dochód w kwocie od 1.600 zł brutto miesięcznie do 4.000 zł brutto miesięcznie, czyli średnio w kwocie po 2800 zł brutto miesięcznie. Gdyby więc powód dołożył należytej staranności to wspólnie z żoną (zarabiającą po 4246 zł brutto) dysponowałiby miesięcznym dochodem w kwocie ok. 7046 zł brutto. Zatem biorąc powyższe pod uwagę nie można uznać, że powód i jego rodzina znajdują się w niedostatku, czy też poniżej minimum socjalnego (dochód na jednego członka rodziny powoda wynosi 1409 zł brutto, a ponadto N. M. otrzymuje dodatkowo stypendium socjalne w kwocie po 600 zł miesięcznie). Na uwagę zasługuje także okoliczność, że powodowi nie przyznano pomocy finansowej z Ośrodka Pomocy (...) w K., ponieważ nie spełniał on kryterium dochodowego do przyznania tej pomocy.

Wobec powyższego Sąd uznał, że powód nie znajduje się w niedostatku, ponieważ ma on możliwość zaspokajania swoich usprawiedliwionych potrzeb oraz potrzeby swojej rodziny i to nie tylko takich, które zapewnią mu minimum egzystencji.

Nadto okoliczność, iż pozwany jest zamożny nie może sama w sobie przesądzać o istnieniu jego obowiązku alimentacyjnym wobec powoda.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd oddalił powództwo, uznając iż w niniejszej sprawie nie wystąpiły przesłanki z art. 133 § 2 krio.

Orzeczenie o kosztach procesu wydano w oparciu o przepis art. 102 kpc (pkt II wyroku).

Sąd oddalił wnioski dowodowe powoda o dopuszczenie dowodów z dokumentacji księgowej dotyczącej prowadzonej przez pozwanego firmy (...) z siedzibą w K. za okres styczeń 2014 roku do maja 2014 roku oraz opinii biegłej M. K. sporządzonej w sprawie tut. Sądu o sygn. akt I Ns 176/11, ponieważ przeprowadzenie tych dowodów doprowadziłoby do przewlekłości niniejszego postępowania. Ponadto dokładną wysokość dochodów osiągniętych przez pozwanego Sąd ustalałby dopiero po stwierdzeniu istnienia obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec powoda.

Sąd oddalił również wniosek dowodowy powoda o dopuszczenie dowodu z publikacji elektronicznych Instytutu Pracy i (...) w W. dotyczących wartości minimum egzystencji i minimum socjalnego, mający na celu wykazanie, że powód i jego rodzina znajdują się w niedostatku, gdyż przeprowadzenie tego dowodu doprowadziłoby również do przewlekłości niniejszego postępowania. Wskazać należy, iż „niedostatek” ustala się w oparciu o cechy osobowe powoda oraz jego przynależność do określonego gospodarstwa domowego. Zdaniem Sądu kryterium minimum egzystencji i minimum socjalnego mogą mieć jedynie charakter pomocniczy przy ustalaniu niedostatku danej osoby, albowiem mają miejsce takie sytuacje, że ta sama ilość środków finansowych wystarczy dla zaspokojenia potrzeb danej osoby, podczas gdy inna osoba dysponując taką samą kwotą, znajdzie się z w niedostatku.